

Tajtékos népek

7. Making New Waves Fesztivál

■ Úgy gondolom, hogy a budapesti kortárszenei fesztiválok mézőnyében a Making New Waves szervezőinek nincs konkurenciája. Ez nem afféle homályos ízlésítélet, ez tény, ugyanis fővárosunk kortárszenei fesztiváljai egész egyszerűen nem fesztiválszerűek, és addig nem is lesznek azok, ameddig igyekezetük – ilyen vagy olyan okok és szorító kényszerek hatására – pusztán egy koncertsorozat összeállítására korlátozódik. Ilyen típusú seregszemlékből pedig van kínálat – magam évente legalább harminc olyan kortárszenei hangversenyt hallgatok végig, mely valamilyen sorozatba illeszkedik. Kritikusként ilyenkor magvas összefoglalásra kényszerülök, megállapíthatom, hogy az adott koncertfolyam összetétele éppen akkor milyen volt. A Making New Waves viszont valódi fesztivál, a koncertek mellett műhelyeket (ezúttal hármat) kínált, ez évben pedig speciális, a rendezvény fellépőihöz igazodó műveket rendelt (nem egyet, mutatóba, hanem mindjárt hetet), s arra törekszik, hogy minden évben valamilyen tematika köré szervezze a különböző eseményeket. Miközben a Making New Wavesnek nincs valódi konkurenciája, az elnyerhető támogatásokra – információim szerint – mégis az esélytelenek nyugalmával pályázik. Könnyűnek tetsző kérdés, ám messzire vezetne a válasz, így most álljunk csak meg a kérdésnél: valódi vagy álfesztiválok szervezéséhez járuljunk-e hozzá adóforintjainkkal?

Tuti koncertnek ígérkezett mindjárt az első, melyen a Trió Lignum – szokásához híven – szemre tettesztesen ötvözött a régit a legújabbal. Igen ám, de ezúttal Kodály és Esterházy Pál darabjai sajátosan működtek, a „miheztartás végett” periodizálták a legfrissebb darabokból álló estét. Három fiatal zene-

TRIO LIGNUM

szervező – Bolcsó Bálint, Futó Balázs és Gryllus Samu – és egy örökifjú komponista, Csapó Gyula művei hangzottak el a Trió Lignumtól elvárható magas és megbízható színvonalon. Bolcsó Bálint darabjának (*Ének, Hold, Gondolat*) néhány szép részlete nem tudta feledtetni, hogy maga a kompozíció mértéktelen, széteső, s nem volt képes megindokolni azt sem, hogy miért kellett a Trió Lignum tagjait egymásnak háttal leültetni. Úgy tűnt, hogy a komponálás utolsó fázisára – a rádírkoptatásra – nem maradt idő. Tetszett viszont Futó Balázs *mf* című Morton Feldman hommage-a. A lebegő kánonszerkezet, a ritmus finom pulzálása, a fokozatosan bővített hangkészlet és a tonalitás-érzékenység jól felismerhető és személyes stílus körvonalait vetíti előre. Gryllus Samu *Ring II (M)* darabja a színpadi akciót és a zenét ötvözte, ebben a tekintetben testreszabott mű volt, hiszen a trió tagjai korábban sem idegenkedtek például a versmondástól vagy a táncától. Az így megspékelt zenei matéria ugyan üde volt, de számomra hiányoztak belőle a karakteres, intenzív zamatok. Csapó Gyula

beszédés címet választott darabjának: *Hímzésminták a Megrepedt Föld Arculatára*. A teljes második félidőt kitöltő darab annyira tetszett, mint egy a *Burda* magazin szabásmintáiból összeállított enciklopédia. Ez persze jótányit sem változtat azon, hogy Csapó a legszeretreméltóbb zeneszerzők egyike, ráadásul *Hímzésmintáinak* titka egyszer talán előttem is feltárul, a szabásminták rejtélye viszont soha.

A második nap

Ekkor a holland *De Erepijs* zenekar lépett fel. A Magyarországon szokatlan összeállítású együttes jó részét fúvósokból, valamint basszus- és elektromosgitárosból, ütősből és egy billentyűsből áll. (Hasonlóan rendhagyó összeállítású cseh és holland együttesek az elmúlt években éppen itt, a Trafóban vendégeskedtek.) Műsoruk külföldi szerzőket bemutató része feledhető volt. Kíváncsiságból csak Hanna Kulenty (*Going Up*) darabját hallgatnám meg újra, David Damm (*Zero Roll*) és Martijn Padding (*Paddings' Millennium Peasant Dance 1*) kompozícióit – humoruk

dacára – nem szívesen. Viszont el kell ismernem, hogy e három művet valóban a zenekarra szabták. Ez a három szerző tudta, milyen típusú zenében érzik jól magukat ezek a derék hollandusok, mi az, amivel egyáltalán azonosulni képesek. Ezt a magyar szerzők – Vajda Gergely, Dargay Marcell, Horváth Balázs – nem tudták, úgy tűnt, ők csak a hangszeres listáját ismerték, a zenekar lelkületét aligha. Így a fesztiválra rendelt darabok nem hoztak átütő sikert. A három magyar mű közül egyik sem állt igazán jól ennek a zenekarnak, más-hogy fogalmazva: az együttes – más-más mértékben – önnön korlátjaival szembesült a magyar szerzők partitúrái láttán. A fentiek dacára mégis az a sajátos helyzet alakult ki, hogy a legdöcögősebben előadott darabot (Dargay Marcell: *Conchordance*) éreztem a legsikerültebbnek. A zenekari tagok többsége a nézőtér két oldalán helyezkedett el, egymástól távol, Vajda Gergely pedig a közönséggel szemben állva vezényelt. Úgy tűnt, hogy a muzsikások nem szoktak hozzá az efféle feladathoz, gyámoltalanul, néha tanácstalanul játszottak. Kiderült: egyikőjük sem hangszerfenomén. Ám a kompozíció még ilyen körülmények között is működött, izgalmas zenei teret hozott létre, ebből Dargay tehetségére nézve bátran vonjunk le messze-menő következtetéseket.

A zenei térszervezés Horváth Balázs munkájának (*Magnets V – négy*) is meghatározó eleme. A tetszőleges sorrendben előadható négy tételt a karmester négy különböző oldalról irányítja, amikor például velünk szemben áll, akkor a zenekart hátulról halljuk. A tételek között oldalt cserél, a muzsikások követik, ráncigálják székeiket, zajonganak, igazgatják a kottaállványt. A tételszüneteket ezáltal Horváth előre meghatározhatatlan zörejjel tölti ki. Egy angolul beszélő hölgy mellettem elégedetten jegyezte meg: milyen okos és egységes darab ez. Egyet kellett vele értenem, egyedül azt kifogásoltam, hogy a két zenekari „oldalnézett” között markáns akusztikai különbség nem fedezhető fel.

Úgy érzem, hogy a koncert nyitányként felhangzó Vajda Gergely-darab (*Waking Waves*) nem szólt